

Coccidiose hos kalve

- forebyggelse og behandling

COCCIDIOSE HOS KALVE

Diarré hos kalve kan have mange årsager. En af de hyppigste grunde til diarré hos kalve, der er ældre end 2 1/2 uger, er coccidiose. Coccidier forekommer i alle besætninger og er et stigende problem.

Smidstof, der kan give diarré

Patogen gruppe	Navn	1 uge	2-4 uge	> 4 uger
Bakterier	<i>E. Coli</i> <i>Salmonella spp</i>			
Virus	Rota virus Corona virus			
Parasitter	Cryptosporider Coccidier			

Reference: https://www.landbrugsinfo.dk/public/c/e/3/avl_reproduktion_disse_smitstoffer_giver_kalven_diarré_kend_dem_og_bekemp_dem

HVAD ER COCCIDIOSE?

Coccidiose hos kalve skyldes små encellede parasitter – coccidier – der findes overalt i staldmiljøet. De optages gennem munden og føres til tarmkanalen, hvor de trænger ind i slimhindecellerne. Her formerer de sig og ødelægger dermed et stort antal af cellerne. Slimhinden får åbne sår, og kalven får diarré, med øget risiko for tilstødende bakterieinfektioner.

FLERE TYPER COCCIDIOSE

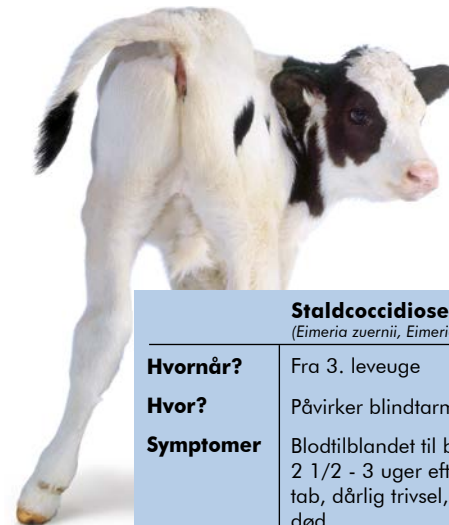
Der findes flere forskellige typer coccidiose, men de mest almindelige er staldcoccidiose og udbindingscoccidiose. Begge typer giver diarré samt en stærkt nedsat tilvækst, som nogle kalve aldrig kommer sig helt over. De adskiller sig dog fra hinanden på visse områder.

Coccidier er artsspecifikke. Det vil sige, at kalve der er smittet med coccidiose ikke kan smitte andre dyrearter – og omvendt.

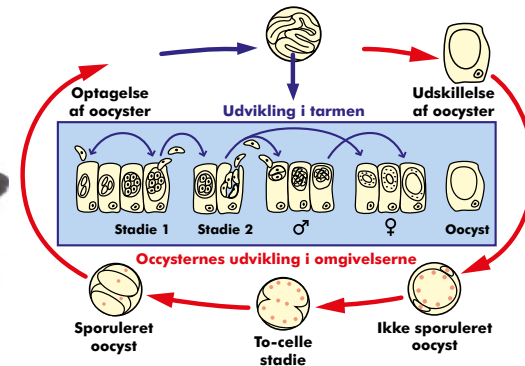
Betydning af coccidiose:

- Diarré
- Utrivsel
- Dehydrering
- Mere modtagelige for andre sygdomme
- Evt. dødsfald

En kalv med coccidiose kan afsætte mange millioner oocyster, der skal modnes i flere dage, inden de kan smitte besætningens andre kalve.

Coccidiers livscyklus

Staldcoccidiose

(*Eimeria zuernii*, *Eimeria bovis*)

Hvornår?

Fra 3. leveuge

Hvor?

Påvirker blindtarm og tyktarm

Symptomer

Blodtilblandet til blodig diarré 2 1/2 - 3 uger efter smitte, vægttab, dårlig trivsel, dehydrering, død

Udbindingscoccidiose

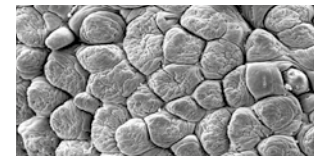
(*Eimeria alabamensis*)

Hos førstegangsgræssende kalve

Påvirker tyndtarmen

Vandig, ildelugtende diarré 6-8 dage efter udbinding, evt. død

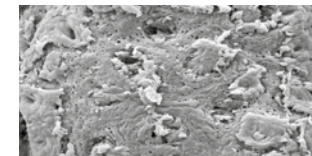
Elektronmikroskopfoto af tarmskader hos kalve inficeret med *E. zuernii*

a) Let skadet tarmvæg (16 dage efter infektion).

b) Stærkt skadet tarmvæg (21 dage efter infektion).

c) Stærkt skadet tarmvæg (26 dage efter infektion).

Kalvene kan optage coccidier mange forskellige steder. Fra stald gulvet, gødningsforurenet strøelse, vandskåle, fodertrug, græsmarken m.m. Parasitterne findes overalt, hvor husdyr er samlet og er umulige at komme helt til livs. De kan blandt andet overleve flere år i en græsmark eller på et fugtigt staldgulv og de er modstandsdygtige over for de fleste desinfektionsmidler. Det er derfor umuligt helt at undgå coccidiose – men man kan minimere risikoen for at kalvene bliver syge og i værste fald dør.

Stærke kalve bliver mindre syge. Tildeling af råmælk inden for den første time efter kælvning er derfor afgørende for at minimere risikoen for coccidiose. Det samme gælder hygiejnen i stalden. Men der er også andre områder, hvor der bør sættes ind for at undgå coccidiose i besætningen.

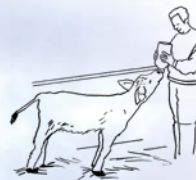
KÆLVNINGSBOKS

Sørg altid for rene og tørre kælvningsbokse, der mindsker gødningsmitte fra underlaget via beskidte patter.

FODRINGSHYGIEJNE

Undgå at foderet kan blive forurenet af gødning og sørg for adgang til rent grovfoder.

TILSTRÆKKELIG RÅMÆLK

Giv rigelige mængder råmælk inden for kalvens første levetime.

SKIFTENDE GRÆSNINGSAREALER

Undgå at sætte kalve på samme græsmark flere år i træk.

GOD HYGIEJNE I KALVENS NÆRMILJØ

Flyt kalvene til rengjorte, tørre bokse hvor drikke og foder-skåle er placeret så gødningsforurening undgås.

FOREBYGGELSE AF EVENTUEL SMITTE

Isoler syge kalve, så smitten ikke spreder sig og rengør alt udstyr, der har været brugt til de syge dyr.

ADSKILTE ALDERSGRUPPER

Undgå sammenblanding af dyr af forskellige aldersgrupper. Hold hver gruppe samlet indtil det er tid til at skifte bokse ("alt ud - alt ind").

GOD BEHANDLING AF SYGDOM

Sørg for hurtig behandling ved sygdom. Væske og elektrolytter er vigtigt.

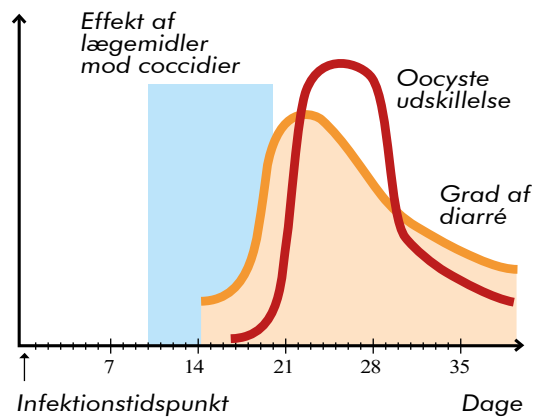

BEHANDLING AF COCCIDIOSE

Forebyggelse er altid bedre end behandling; men er kalvene først smittet med coccidier skal de behandles og dette kan gøres med godt resultat. For at få den bedste effekt, er det dog vigtigt at behandle så tidligt i forløbet som muligt. Har kalven først haft diarré i flere dage, vil der allerede være alvorlige skader i tarmkanalen, som det kan være umuligt at rette op på igen.

Syge kalve bør isoleres fra resten af gruppen. De har ofte brug for at blive tilset af en dyrlæge.

Staldcoccidiose

www.elanco.dk
elanconordic@elanco.com

Elanco og den diagonale streg er varemærker, som ejes af Elanco eller dets datterselskaber. © 2020. Elanco og dets datterselskaber.
PM-DK-20-0245

Elanco
Bayer Animal Health
is now part of Elanco